

Informationsklass: Öppen

2022-09-30

Bankgirots PFMI Disclosure report

Innehåll

Sammanfattning	3
Bankgirots roll som Clearingorganisation	3
Principle 1: Legal basis	7
Principle 2: Governance	10
Principle 3: Framework for the comprehensive management of risks.....	16
Principle 4: Credit risk.....	18
Principle 7: Liquidity risk	18
Principle 8: Settlement finality.....	20
Principle 9: Money settlements	23
Principle 13: Participant-default rules and procedures	25
Principle 15: General business risk.....	28
Principle 16: Custody and investment risks	29
Principle 17: Operational risk	31
Principle 18: Access and participation requirements	34
Principle 19: Tiered participation arrangements	35
Principle 22: Communication procedures and standards	41
Principle 23: Disclosure of rules, key procedures, and market data	43

Sammanfattning

Bankgirot har på uppdrag av Riksbanken och Finansinspektionen skrivit denna rapport. Rapporten baseras på en utvärdering enligt Principles for financial market infrastructures ("PFMI") från The Committee on Payment and Settlement Systems ("CPMI") och International Organization of Securities Commissions ("IOSCO"). CPMI är en kommitté inom Bank for International Settlement ("BIS") och IOSCO är en organisation för tillsynsmyndigheter.

Denna rapport omfattar Bankgirots båda avvecklingssystem, Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst (sessionsbaserad bearbetning) och BiR Avvecklingstjänst (realtidsbetalningar). Arbetet med rapporten har utförts av interna arbetsgrupper inom Bankgirot.

Utvärderingen har gjorts avseende sexton av principerna och omfattar enbart Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst och BiR Avvecklingstjänst. I de principer där en bedömning av respektive avvecklingssystem inte är möjlig eller lämplig har till vissa delar hela Bankgirots verksamhet omfattats.

Denna utvärdering beskriver förhållandena inom Bankgirot per den 30 september 2022.

Bankgirots roll som Clearingorganisation

Inledning

Bankgirot är en clearingorganisation med verksamhet i Sverige. Som clearingorganisation för massbetalningar i Sverige har Bankgirot en central roll i den svenska betalningsinfrastrukturen. Merparten av denna typ av betalningar hanteras av Bankgirot.

Bankgirots uppdrag är att säkerställa stabilitet i befintlig infrastruktur, att genomföra en ansvarsfull avveckling av Bankgirots tjänster och verksamhet och att stötta en effektiv transformation av den svenska betalmarknaden.

I den del av verksamheten där betalningssystemen ingår, utgör verksamhetens kostnader grunden för prissättningen till systemens deltagare. Deltagarna i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst och BiR Avvecklingstjänst betalar en årlig deltagaravgift för respektive avvecklingstjänst.

Bankgirots verksamhet startades 1959 och verksamheten sysselsätter idag cirka 180 medarbetare. Verksamheten ska genomsyras av Bankgirots tre värderingar - affärsmässig, ansvarsfull och öppen.

Bankgirots majoritetsaktieägare är P27 Nordic Payments Platform AB.

Verksamhet

Inledning

Bankgirot tillhandahåller betalningssystem för massbetalningar med produkter och tjänster som syftar till att möjliggöra och effektivisera betalningshanteringen för privatpersoner, företag, organisationer och myndigheter. Bankgirot är den centrala aktören i Sverige vid förmedling av betalningar och betalningsinformation mellan deltagarna i betalningssystemen och deras kunder.

Bankgirot har utkontrakterat applikationsförvaltning och utveckling till främst CGI. Bankgirot har även utkontrakterat driften av Bankgirots IT infrastruktur till Tietoevry. Bankgirots betalningssystem utgörs av två betalplattformar. På den ena betalplattformen görs sessionsbaserad bearbetning omfattande både *Bankgirosystemet*, som hanterar Bankgirots egna betalningsprodukter som går under namnet "bankgiroprodukter", samt *Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst*. På den andra betalplattformen bearbetas och avvecklas realtidstransaktioner, för närvarande Swish. Realtidstransaktionerna avvecklas genom nyttjande av BiR Avvecklingstjänst.

Bankgiroprodukterna i Bankgirosystemet består av en rad in- och utbetalningsprodukter för företag på den inhemska betalningsmarknaden. Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst hanterar inkommande betalningar och skapar underlag till avvecklingsinstitutet, Riksbanken och dess avvecklingssystem RIX, där den slutgiltiga avvecklingen sker. Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst är sessionsbaserat och nyttjas av Bankgirosystemet och dess bankgiroprodukter, men även av betalningsprodukter i andra betalningssystem.

BiR Avvecklingstjänst hanterar avveckling i två olika flöden, ett finansiellt flöde och ett betalflöde (betalningar i realtid). En finansiell transaktion blir slutgiltig när Bankgirots klientmedelskonto i avvecklingsinstitutet krediteras eller debiteras. Detta kan bara ske när avvecklingsinstitutet har öppet. En betaltransaktion avvecklas omgående (1 – 2 sekunder) genom att betalarbankens avvecklingskonto i BiR Avvecklingstjänst debiteras och mottagarbankens avvecklingskonto i BiR Avvecklingstjänst krediteras. Detta sker förutsatt att täckning finns på betalarbankens avvecklingskonto.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst utför clearingen och skapar avvecklingsunderlag som via SWIFTNet sänds till Riksbankens RIX-system som

hanterar avveckling i SEK. För betalningar i EUR sänder Bankgirot ett avvecklingsunderlag till betalarbanken som ansvarar för att avveckling sker i Europeiska centralbankens avvecklingssystem TARGET2. Alla betalningar i SEK inom Sverige som inte utförs i realtid och som går mellan banker, med undantag för betalningar som avvecklas direkt i RIX, nyttjar Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst. Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst används således av ett flertal betalningsprodukter varav Bankgirosystemet och dess bankgiroprodukter står för den största delen.

Själva *clearingen* består av en sammanställning av respektive deltagares skulder och fordringar mot respektive motpart till följd av de betalningsuppdrag som kommit in till Bankgirot. I Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst sker inte någon nettning mellan deltagarna.

Bankgirosystemet och bankgiroprodukterna

Bankgirosystemet är ett generellt betalningssystem som innehåller och stödjer bankgiroprodukterna. Bankgirosystemet hanterar bankgirobetalningar genom att godkänna betalningarna, skapa debiteringsunderlag för betalaren, skapa krediteringsunderlag för betalningsmottagaren samt skicka ut betalningsinformation till de berörda deltagarna. Betalningarna har debiterat betalarens konto innan de införs i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst vilket sker så snart inleveranskontrollerna passerats. Bankgirosystemet är beroende av Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst för att cleara bankgiroprodukterna och för att skapa avvecklingsunderlag för dessa. Bankgiroprodukterna används i en mängd olika betalningssituationer på massbetalningsmarknaden. Några exempel på bankgiroprodukter är Autogiro, Leverantörsbetalningar, Avgående betalningar bank, Löner och Bankgiro Inbetalningar. Bankgirobetalningarna bearbetas först på debetsidan genom Bankgirosystemet och därefter genom Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst varefter de återigen redovisas genom Bankgirosystemet på kreditsidan.

Övriga betalningsprodukter som nyttjar Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst nyttjas även av betalningsprodukter med externa ägare. Dessa flöden är Bankomat respektive Dataclearingen (DCL). DCL driftas och förvaltas av Bankgirot. Gemensamt för dessa betalningsprodukter är att debetkontrollen samt i vissa fall även clearingen utförs i externa betalningssystem som Bankgirot inte är huvudman för.

BiR Avvecklingstjänst

BiR Avvecklingstjänst använder endast deltagarnas i centralbank kontoförda medel för att tillföra avvecklingsutrymme i BiR Avvecklingstjänst. Avveckling av realtidsbetalningarna bokförs mot det i förväg avsatta avvecklingsutrymmet på BiR Avvecklingstjänsts avvecklingskonton.

BiR

BiR är ett generellt betalningssystem. Betalningen från ett bankkonto till ett annat bankkonto sker inom några få sekunder. För såväl betalarens bank som mottagarens bank uppstår ingen kreditrisk då avveckling sker i rätt ordning. Realtidsbetalningar i BiR överförs i realtid genom nyttjande av BiR Avvecklingstjänst och med uppbackning av i centralbank kontoförda medel. Finns täckning på betalarens bankkonto dras och överförs det önskade beloppet. Likviditeten görs tillgänglig för mottagaren i realtid. Om täckning saknas på betalarens konto kan transaktionen inte genomföras.

Swish är en betalprodukt med externa ägare och den enda betalprodukt som nyttjar BiR Avvecklingstjänst och BiR. Swish är den enda produkten på realtidsplattformen.

Bg E-faktura

Bg E-faktura är en tjänst för förmedling av fakturainformation i elektroniskt format. Syftet med tjänsten är att effektivisera faktureringen för fakturautställare och fakturahanteringen för fakturamottagare. I det första steget är det inte betalningstransaktionen i sig som förmedlas av lösningen utan det underlag i form av fakturainformation som krävs för att kunden ska kunna utföra betalningstransaktionen. Bankgirot förmedlar därefter både betalningstransaktionen och betalningsinformation, dels till mottagaren av fakturan och dels tillbaka till utställaren av fakturan.

Bankgirot står under tillsyn och övervakning

Bankgirot står under tillsyn av Finansinspektionen och övervakning av Riksbanken.

Bankgirot har erhållit tillstånd från Finansinspektionen att bedriva clearingverksamhet enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och står därmed under Finansinspektionens tillsyn. Enligt nämnda lag får Bankgirot, utöver clearingverksamheten, endast bedriva sådan verksamhet som har nära samband med clearingverksamheten, eller sidoverksamhet enligt särskilt sidoverksamhetstillstånd.

Driften av de egna betalningssystemen, Bankgirosystemet och BiR anses ha ett nära samband med Bankgirots clearingverksamhet. Både Bankgirosystemet och BiR är generella betalningssystem i enlighet med definitionen i lagen (2004:297) om bank-

och finansieringsrörelse respektive lagen (2010:751) om betaltjänster. Bankgirot har vidare fått tillstånd av Finansinspektionen att bedriva sidoverksamhet avseende elektronisk faktura (Bg E-faktura).

Bankgirots två avvecklingssystem (dvs. Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst samt BiR Avvecklingstjänst) har godkänts av Finansinspektionen i samråd med Riksbanken och anmälts till Europeiska kommissionen i enlighet med lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden. Med avvecklingssystem avses ett system för nettning och avveckling av överföringsuppdrag mellan systemets deltagare avseende finansiella instrument och betalningsmedel. I Bankgirots avvecklingssystem görs dock ingen nettning. Alla transaktioner hanteras bilateralt brutto.

Principle 1: Legal basis

An FMI should have a well-founded, clear, transparent, and enforceable legal basis for each material aspect of its activities in all relevant jurisdictions.

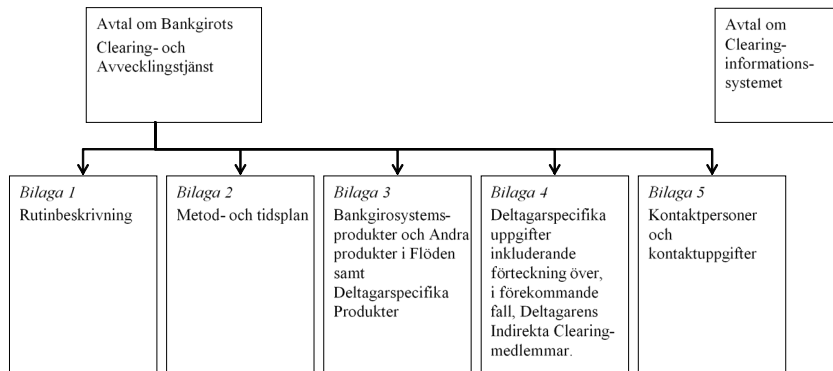
De väsentliga delarna rörande Bankgirots avvecklingssystem utgörs av deltagarnas skyldighet att skapa avvecklingsutrymme och att Bankgirot genom clearing fastställer och presenterar skuld- och fordringsförhållanden, skapar avvecklingsunderlag för att avveckling ska kunna genomföras med deltagarnas i centralbank kontoförda pengar, kontrollerar att avveckling har genomförts och, vid behov, har förmågan att kunna hantera fallissemang samt övervakning av BiR-systemets automatiska insättningar och uttag.

Bankgirots avvecklingstjänster regleras av gemensamma regler och standardiserade arrangemang i form av avtalet om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst respektive BiR Avvecklingstjänst. Enligt lagvalsklausul är svensk lag tillämplig på hela regelverket, dvs. för samtliga aspekter av avvecklingssystemen. Bankgirots avtal med väsentliga utländska leverantörer innehåller alla lagvalsklausuler enligt vilka svensk rätt ska tillämpas.

Merparten av deltagarna i avvecklingssystemen utgörs av bolag som lyder under svensk jurisdiktion. Avseende de utländska kreditinstitut, samt de utländska kreditinstitut som deltar via svensk filial i enlighet med lag (1992:160) om utländska filialer m.m. och 4 kapitlet lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, har samtliga säte inom Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet och har således implementerat EU:s direktiv 98/26/EG om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper ("Finalitetsdirektivet"). I de fall ett utländskt institut

(utan svensk filial) ansöker om deltagande i något av Avvecklingssystemen inkräver Bankgirot en legal opinion från en oberoende advokatbyrå från det ansökande institutet. I utlåtandet uppmanas sökanden bekräfta att Regelverksavtalen kan tillämpas i enlighet med sin ordalydelse gentemot det utländska institutet.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

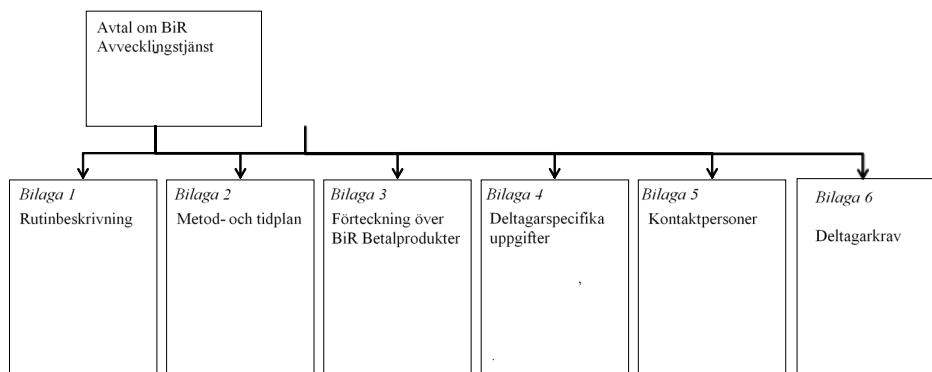

2016

Clearing

Figur 1 beskriver schematiskt avtalskonstruktionen för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst.

BiR Avvecklingstjänst

Figur 2 beskriver schematiskt regelverket för BiR Avvecklingstjänst.

Regelverksavtalen är framtagna under ledning av Bankgirots bolagsjurister och verksamhetsspecialister, varvid även oberoende jurister har konsulterats, vilket gör att avvecklingssystemen underbyggs av tydliga och välgrundade avtal och stöddokument som uppfyller samtliga tillämpliga lagkrav. Regelverket för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst har tillämpats sedan 2009 och Regelverket för BiR Avvecklingstjänst har tillämpats sedan 2012 utan att någon deltagare har inväntat att regelverken inte fungerar tillfredsställande.

Eventuella revideringar av regelverksavtalen remitteras till tjänsternas respektive deltagare för synpunkter i syfte att undanröja eventuella otydligheter samt för att tillse att deltagarnas intressen är vederbörligt tillgodosedda. Önskemål om förtydliganden tillgodoses och önskemål om förändringar utvärderas och beslutas. Regelverksavtalens utformning beslutas av Bankgirot i enlighet med av styrelsen fastställda beslutsregler. Kraven för deltagande i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst respektive BiR Avvecklingstjänst har beslutats av Bankgirots styrelse. Beslut om tillträde för ny deltagare fattas av Bankgirots vd.

Vad avser transaktionernas finalitet följer Bankgirot lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden där det i dess 13 § framgår att ett överföringsuppdrag gäller mot tredje man om överföringsuppdraget har införts i Avvecklingssystemen innan ett beslut om obeståndsförfarande har meddelats. Enligt lagen kan således ett vederbörligen infört överföringsuppdrag inte stoppas eller återföras, vare sig av Bankgirot eller av betalningsavsändaren, efter att transaktionen är införd. Slutgiltighet inträder dock inte i avvecklingssystemen utan i externa avvecklingssystem; RIX och TARGET2 avseende Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst respektive RIX för BiR Avvecklingstjänst.

Regelverksavtalen innehåller såväl regler för hur flödet ska hanteras i normalfallet, som regler för hantering vid avvikelser från detta. Det finns t.ex. regler för reservrutin vid driftstörning hos avvecklingsinstitutet, regler för den händelse att en deltagare inte kan skapa avvecklingsutrymme till någon avvecklingstidpunkt, regler för fallissemangshantering samt regler för det fall att Bankgirots kommunikation med SWIFT är bruten. Regelverksavtalens bestämmelser har prövats i praktiken då incidenter har inträffat och reglerna har visat sig fungera väl.

Regelverksavtalens tillämpbarhet och överensstämmelse med svensk lag har aldrig varit föremål för prövning av domstol eller skiljenämnd, men som har beskrivits ovan är avtalen framarbetade så att avtalen överensstämmer med tillämplig svensk lagstiftning och EU-direktiv.

Principle 2: Governance

An FMI should have governance arrangements that are clear and transparent, promote the safety and efficiency of the FMI, and support the stability of the broader financial system, other relevant public interest considerations and the objectives of relevant stakeholders.

Bankgirots övergripande mål och måttetal är konstruerade så att kritiska delar av Bankgirots verksamhet mäts och kontrolleras för att säkerställa förmågan att kontinuerligt upprätthålla korrekt, snabb och säker leverans. Detta är särskilt viktigt då Bankgirot har en samhällsviktig roll som clearingorganisation för massbetalningar. I de fall Bankgirot utkontrakterat delar av verksamheten som Bankgirot annars självt hade utfört på extern leverantör finns servicenivåer intagna i avtal (s.k. "Service Level Agreements") med leverantören.

Riksbanken övervakar de system som anses vara väsentliga för den finansiella stabiliteten. Riksbankens övervakning baseras på bland annat internationella principer för stabilitet och effektivitet i infrastrukturföretagen. Riksbankens direktion har beslutat att Bankgirot står under Riksbankens övervakning.

Bankgirot är ett svenskt aktiebolag vars bolagsorgan och styrning av verksamheten är inrättade i enlighet med aktiebolagslagen (2005:551). Bankgirots ledning och verksamhet utövas därför även i enlighet med Finansinspektionens Författningssamling FFFS 2007:17. Styrning och kontroll av verksamheten sker i enlighet med FFFS 2005:1 och analog tillämpning av FFFS 2014:1, 4 och 5 i tillämpliga delar (även om sistnämnda föreskrift ej är tillämplig på Bankgirot).

Aktier i Bankgirot är utgivna i två olika aktieslag: stamaktier samt preferensaktier. Stamaktier medför tio röster vardera och preferensaktier medför en röst vardera. Samtliga stamaktier ägs av P27 Nordic Payments Platform AB (P27). P27:s aktieägare utgörs av sex banker verksamma i Norden. Därtill äger BGC Holding AB en (1) preferensaktie som enligt Bankgirots bolagsordning ger företräde till utdelningsbara medel i Bankgirot. BGC Holding AB ägs av fem banker verksamma i Sverige.

Styrelsens sammansättning regleras i aktieägaravtal upprättat mellan aktieägarna. Bankgirots styrelse består för närvarande av nio ordinarie ledamöter med två styrelsesuppleanter samt en ordinarie personalrepresentant och dennes suppleant. Vd är inte ledamot av styrelsen.

Styrelsen, vd och respektive avdelningschef beslutar om företagspolicier, riktlinjer och instruktioner som gäller för verksamheten och som finns tillgängliga för

Bankgirots personal på Bankgirots intranät. Bankgirot har tre oberoende kontrollfunktioner – Riskkontrollfunktionen, Compliancefunktionen och Internrevisionsfunktionen – vilkas arbete utförs enligt respektive kontrollfunktions årsplan som fastställs av styrelsen och oberoende rapportering görs regelbundet skriftligen och muntligen till vd och styrelsen. Internrevision utförs enligt en granskningsplan som fastställs årligen av styrelsen. Funktionen Internrevision är utkontrakterad till en revisionsbyrå. Tillsättande och byte av Chef för Riskkontrollfunktionen respektive Compliancefunktionen beslutas av styrelsen.

Bankgirots Avvecklingssystem är inte sådana system som drivs av en centralbank, varför frågor om intressekonflikter mellan drifts- och övervakningsfunktionerna för sådana system inte är tillämpliga för Bankgirot.

Finansinspektionen och Riksbanken har kvartalsvisa tillsynsmöten med Bankgirot. På mötena informerar Bankgirot om förändringar i verksamheten, organisationen, den finansiella utvecklingen, om produktionen samt om eventuella störningar.

Ägarna representeras i Bankgirots styrelse och utövar därigenom styrning av Bankgirot och tar på detta sätt del av tillämplig information. Styrelsen beslutar om styrprinciper och ansvarsfördelning inom Bankgirot samt vd-instruktion gällande vd:s löpande förvaltning. Majoriteten av Bankgirots slutliga aktieägare är också deltagare i Avvecklingssystemen.

Deltagarna får i Bankgirots olika deltagarforum information om de frågor som avser styrningen av Bankgirot i de fall sådana frågor berör betalningssystemen och därför är relevant för deltagarna att få information om.

Övergripande information om Bankgirot når även ut till allmänheten via den information som läggs upp på www.bankgirot.se.

Roller och ansvar för styrelsen, styrelsens ledamöter och särskilt styrelseordföranden, regleras i en arbetsordning för styrelsen som fastställs årligen vid konstituerande sammanträde. Samtliga ledamöter förutsätts närvara vid samtliga möten. Valda suppleanter närvarar endast vid frånvaro av respektive ordinarie styrelseledamot.

Styrelsen har givit styrelsens ersättningskommitté ("Ersättningskommittén") i uppgift att bereda ärenden och/eller beslutsunderlag rörande ersättningsfrågor, särskilt frågor gällande ersättning till anställda som har ett övergripande ansvar för någon kontrollfunktion. Formerna för Ersättningskommitténs arbete framgår av en arbetsordning som fastställs årligen av styrelsen.

Styrelsen har givit styrelsens Risk- och compliancekommitté ("SRC") i uppgift att bereda och ge rekommendationer till styrelsen i risk- och compliancerelaterade frågor avseende icke-finansiella risker. Formerna för SRC:s arbete framgår av en arbetsordning som fastställs årligen av styrelsen.

Vid tillsättning av en ny styrelseledamot genomförs en ledningsprövning av Finansinspektionen, i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2007:17. Sådan prövning innehåller uppgifter om intressekonflikter. Bankgirot har även en policy avseende identifiering och hantering av intressekonflikter som specifikt behandlar intressekonflikter inom styrelsen.

För att förhindra jävssituationer följer Bankgirot aktiebolagslagen (2005:551), 8 kapitlet 23 §. Detta innebär att en styrelseledamot inte får handlägga en fråga om (i) avtal mellan styrelseledamoten och Bankgirot/BGC Holding AB, (ii) avtal mellan Bankgirot/BGC Holding AB och en tredje part om styrelseledamoten i fråga har ett väsentligt intresse som kan strida mot Bankgirot/BGC Holding AB, och (iii) avtal mellan Bankgirot/BGC Holding AB och en juridisk person som styrelseledamoten ensam eller tillsammans med någon annan får företräda. Föreligger jäv, får den jävige ledamoten inte delta i vare sig beredning eller beslut gällande frågan.

Vid styrelsemöte närvarar normalt även vd samt styrelsens sekreterare. Styrelsen behandlar i sin helhet samtliga styrelsefrågor inklusive risk-, revisions- och compliancefrågor. Samtliga styrelseledamöter ska ha relevant kompetens, hög sakkunskap inom Bankgirots verksamhetsområde och inom den finansiella sektorn i stort. Samtliga styrelsefrågor bereds av vd.

Styrelsefrågor avseende risk, compliance och revision bereds även av Riskkontroll- och Compliancefunktionerna samt intern- och externrevisorer för att sedan underställas styrelsen för beslut. Styrelsen har dock utsett ordföranden till att gå igenom måluppfyllelse och bereda de förslag om eventuell rörlig ersättning till ledningsgrupp och övriga anställda med möjlighet till sådan, som vd förelägger styrelsen. Styrelsen fattar därefter beslut om utfall. Ordföranden bereder och framlägger förslag till styrelsen beträffande ersättning till vd, som sedan fastställs av styrelsen.

Styrelsens arbete utvärderas löpande av styrelsen. Utvärdering görs skriftligen och/eller i form av enskilda djupintervjuer. Styrelsens struktur, storlek, sammansättning och prestation granskas, liksom styrelseledamöternas kunskapsnivå, erfarenhet och engagemang i styrelsearbetet (såväl kollektivt för hela styrelsen som individuellt för respektive styrelseledamot). Nya ledamöter erhåller en introduktionsutbildning i väsentliga delar av Bankgirots verksamhet av Bankgirots operativa personal.

Bankgirot har inga arbetande styrelseledamöter förutom de utsedda personalrepresentanterna. Utöver personalrepresentanterna är ingen styrelseledamot anställd i Bankgirot. Styrelsens ledamöter ingår inte heller i Bankgirots ledningsgrupp. Inget arvode från Bankgirot utgår till styrelsens ledamöter. Utöver personalrepresentanterna uppbär ingen styrelseledamot någon annan form av ersättning från Bankgirot. Samtliga Bankgirots styrelseledamöter (förutom personalrepresentanterna) är således oberoende både i förhållande till Bankgirot och till Bankgirots ledning. Bankgirot har dock inga styrelseledamöter som är oberoende i förhållande till samtliga aktieägare. Enligt svensk lag finns inget krav på att Bankgirots styrelseledamöter ska vara oberoende.

Styrelsen fastställer årligen instruktion för vd. Vd och vd:s ledningsgrupp har erfarenhet från olika områden, såsom bank, betalningar, IT-drift och -förvaltning, projektstyrning, redovisning, riskhantering, och regelefterlevnad. Bankgirot genomför regelbundet kompetenskartläggning, som sker med hjälp av HR-funktionen. Kompetenser som alltid måste finnas och nyckelpersonsberoenden kartläggs. Successionsplanering för anställda som direktrapporterar till vd redovisas årligen till styrelsen.

Av Bankgirots Riskpolicy framgår organisation, ansvarsroller och hantering av Bankgirots risker och riskrelaterade processer. I enlighet med FFFS 2005:1 har Bankgirot även fastställt en Policy avseende Inköp som reglerar hur verksamheter som lagts ut hanteras och hur risker i samband med sådan utläggning kontrolleras och hanteras. Bankgirot har även oberoende Riskkontroll- och Compliancefunktioner.

Funktionerna för Riskkontroll och Compliance har såväl rättighet som skyldighet att rapportera direkt till styrelsen, vilket sker löpande under året. Chefen för Riskkontrollfunktionen och Chefen för Compliancefunktionen är föredragande vid samtliga ordinarie styrelsemöten. Båda funktionerna utvärderas på uppdrag av styrelsen årligen av den oberoende Internrevisionsfunktionen. Internrevisionsfunktionen granskar såväl första som andra försvarslinjen och Bankgirots riskhantering och rapporterar detta till styrelsen. Även uppfyllelsen av Bankgirots interna kontrollmål rapporteras löpande till styrelsen.

Övergripande bedriver Bankgirot sin verksamhet utifrån fastställda regelverk. Det innebär att Bankgirot följer Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd för riskidentifiering, riskhantering och riskkontroll. Bankgirots samtliga styrande dokument (Policyer, Riktlinjer och företagsövergripande Instruktioner) föredras och godkänns i Bankgirots Risk- och Compliancekommitté som består av medlemmar ur Bankgirots ledningsgrupp.

Bankgirot utvärderar årligen samtliga deltagare i avvecklingssystemen enligt fastställda deltagarkrav. I deltagarkraven följer Bankgirot upp och utvärderar deltagarnas rutiner kring teknisk säkerhet och hantering av risker. Stor vikt läggs vid utvärdering av deltagarnas tekniska säkerhet (inklusive reservrutiner och kontinuitetsplaner) samt riskhanteringsrutiner. Syftet är att minimera de operativa riskerna i Avvecklingssystemen.

I händelse av kris följer Bankgirot särskilda processer och eskaleringsrutiner. Krisledningen ges särskilda befogenheter i samband med eskalering och särskilda rutiner finns för att hantera extraordinära händelser (t.ex. fallissemang av deltagare).

Bankgirot har en funktion för riskkontroll direkt underställd vd. Funktionen ska vara oberoende vilket innebär att den inte ska utföra några uppgifter som ingår i verksamheten som den ska övervaka och kontrollera samt vara organisatoriskt skild från dessa funktioner. Riskkontrollfunktionen är Bankgirots funktion för oberoende riskkontroll. Chefen för Riskkontrollfunktionen förväntas löpande kritiskt granska och ifrågasätta beslut som påverkar Bankgirots riskexponering. Riskkontrollfunktionen säkerställer att information om risker regelbundet lämnas till styrelsen samt ska minst kvartalsvis rapportera sin egen bedömning såväl skriftligt som muntligt till styrelsen.

Bankgirots Compliancefunktion är också direkt underställd vd. Funktionen ska vara oberoende samt vara organisatoriskt skild från dessa funktioner. Chefen för Compliancefunktionen ansvarar för att löpande kritiskt granska och ifrågasätta beslut som påverkar Bankgirots regelefterlevnad (dvs. compliance), rapportera Compliancerisker till styrelsen samt rapportera eventuella händelser av väsentlig betydelse i enlighet med interna styrdokument.

Bankgirot har valt att lägga ut funktionen för Internrevision på extern part. Internrevisionsfunktionen arbetar på direkt uppdrag av styrelsen och utför granskningar enligt den av styrelsen fastställda årliga granskningsplanen. Granskningsplanen fastställs i samråd med Bankgirots funktioner för bland annat Riskkontroll och Compliance. Internrevisionsfunktionen avrapporterar utkomsten från sina granskningar på styrelsemöten.

Bankgirot har via avtal och regelverken för deltagande i avvecklingssystemen minimerat likviditets- och kreditriskerna (se princip 4 samt princip 7). Bankgirot har i sitt riskarbete identifierat de risker som är kopplade till den tekniska infrastruktur som är knuten till Avvecklingssystemen. För kontroll av Bankgirots informations- och cybersäkerhet tillämpas ISO-standard 27001 och NIST:s vägledning för cyberresiliens i kritisk infrastruktur. I deltagarkraven för Avvecklingssystemen ställs

specifika krav på deltagarna avseende dels den tekniska säkerhetsnivån, dels avseende deltagarens riskhanteringsrutiner. Bankgirot följer regelbundet upp och utvärderar samtliga deltagares svar på deltagarkraven i Avvecklingssystemen.

Vid ordinarie kvartalsmöten med tillsyns- och övervakningsmyndigheten redogör vd för löpande för regelverk och riskhantering samt för verksamhetens utveckling och uppfyllnad av Bankgirots mål, inklusive interna kvalitetsmål och större avvikelser (incidenter). Därutöver diskuteras frågor relaterade till compliancerisk och riskkontroll med CCO respektive CRO.

För samråd med deltagarna används huvudsakligen Clearingforum där regelbundna möten hålls fyra gånger per år. Samtliga deltagare inbjuds till mötena där frågeställningar av gemensamt intresse diskuteras. Också förslag på förändringar och utveckling i avvecklingssystemen presenteras för deltagarna i detta forum. Mötena protokollförs av Bankgirot och protokollen sänds till samtliga deltagare i Bankgirots avvecklingssystem, även till deltagare som inte varit företrädade vid mötet.

För deltagarna i Bankgirots övriga betalningssystem finns separata forum för respektive betalningssystem. I Bankgirosystemet och BiR finns Managementforum, Produktråd (ett för varje produktgrupp), Forum för Dataskydd och Bankarbetsgrupper som tillsätts vid behov.

Potentiella intressekonflikter mellan Bankgirot och olika intressenter i betalningssystemen är reglerade i Bankgirots policy för identifiering och hantering av intressekonflikter. Bankgirot reglerar förhållandet mellan deltagarna i Avvecklingssystemen och mellan deltagarna och Bankgirot som FMI, genom bestämmelserna i regelverken för Avvecklingssystemen. Regelverken är utformade i enlighet med principerna om fritt tillträde och neutralitet och tillämpas på samma sätt gentemot samtliga deltagare. Regelverken för Avvecklingssystemen materialiseras i bilateralt likalydande avtal som ingås mellan Bankgirot och varje deltagare. Villkoren är desamma för alla och full transparens mellan deltagare råder gällande reglerna för deltagande. Eventuella konflikter mellan Bankgirot och en eller flera deltagare löses i enlighet med regelverket antingen separat mellan utpekade kontaktpersoner hos Bankgirot och hos deltagaren, eller om frågan berör flera deltagare eller är av mer allmänt intresse, i Clearingforum. Skulle en intressekonflikt uppstå och inte heller kunna lösas på detta sätt, finns möjlighet att eskalera ärendet i första hand till Bankgirots vd och i andra hand till styrelsen.

Bankgirot har kommunicerat deltagarkraven till deltagarna i Avvecklingssystemen. Dessa deltagarkrav är beslutade av Bankgirots styrelse. Deltagarkraven är publicerade på Bankgirots hemsida på internet, www.bankgirot.se. De kommuniceras också i de forum som deltagarbankerna är medlemmar i. Regelverken till Avvecklingssystemen tillhandahålls inte publikt, framförallt av säkerhetsskäl men

även på grund av att Bankgirot inte har identifierat något publikt intresse för att ta del av regelverksavtalen.

Övrig information gällande Avvecklingssystemen delges deltagarna på Clearingforum. Större nyheter därutöver gällande Bankgirot som bolag tillkännages i form av pressmeddelanden och på hemsidan www.bankgirot.se.

Principle 3: Framework for the comprehensive management of risks

An FMI should have a sound risk-management framework for comprehensively managing legal, credit, liquidity, operational, and other risks.

Bankgirots policyer avseende bolagsstyrning, riskhantering, samt säkerhet med i förekommande fall respektive underliggande styrdokument (Riktlinjer och Instruktioner) reglerar övergripande kraven avseende Bankgirots riskhantering.

Bankgirots styrning av risk bygger på en ansvarsfördelning mellan första, andra och tredje försvarslinjen. Första försvarslinjen, som utgörs av alla medarbetare och chefer, ansvarar för den dagliga och kontinuerliga riskhanteringen. Andra försvarslinjen består av Riskkontrollfunktionen och Compliancefunktionen. Båda funktionerna utgör oberoende kontrollfunktioner med en fristående rapportering direkt till vd och styrelse. Tredje försvarslinjen i form av internrevisionsfunktionen är en oberoende funktion med direkt rapportering till styrelsen och granskar både första och andra försvarslinjen.

Bankgirots riskidentifiering baseras på en bolagsövergripande metod där risker identifieras, bedöms och dokumenteras på regelbunden basis. Bankgirot exponeras inte för finansiella motpartrisker inom ramen för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst eller BiR Avvecklingstjänst med anledning av hur Bankgirots tjänster är uppsatta. Operativa risker som potentiellt drivs av beroende till eller från deltagare, outsourcingpartners, viktiga leverantörer eller andra externa aktörer identifieras, dokumenteras, analyseras och hanteras inom ramen för Bankgirots ordinarie riskhanteringsprocesser. Även Bankgirots incidenthantering är exempel på process som bidrar till att identifiera, hantera och följa upp risker kopplade till externa parter.

Bankgirots Återhämtningsplan och Plan för ordnad nedläggning uppdateras årligen. Inom ramen för denna uppdatering utvärderas vilka möjliga mycket allvarliga scenarier som skulle kunna leda till att Bankgirot inte kan tillhandahålla kritiska tjänster. Planerna innehåller verktyg av operationell och finansiell karaktär att

använda i olika kombinationer beroende på scenario. Planerna innehåller en simulering av scenarier för att testa verktygens finansiella effektivitet.

För Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst och BiR Avvecklingstjänst finns särskilda deltagarkrav avseende teknisk säkerhet, incidenthantering, kontinuitetshanteringsförmåga och riskhanteringsrutiner som regleras inom ramen för respektive deltagaravtal. Avtalen är upprättade på ett sådant sätt att de underrättar deltagaren om vikten av att vara noggrann med sin likviditetshantering kopplad till detta. Deltagarnas rutiner och arbetssätt inom nämnda områden kontrolleras i ansökningsförfarandet och genom löpande uppföljning för att säkerställa deltagarnas uppfyllelse av deltagarkraven.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst såväl som BiR Avvecklingstjänst är upprättade på ett sådant sätt att de avser att ge deltagarna incitament att vara noggranna med sin likviditetshantering kopplat till detta.

Principle 4: Credit risk

An FMI should effectively measure, monitor, and manage its credit exposure to participants and those arising from its payment, clearing, and settlement processes. An FMI should maintain sufficient financial resources to cover its credit exposure to each participant fully with a high degree of confidence.

Eftersom Bankgirot inte har någon egen kreditriskexponering i avvecklingstjänsterna (Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst respektive BiR Avvecklingstjänst) finns inget ramverk för Bankgirots kreditrisk framtaget.

Vid avveckling i Bankgirots avvecklingstjänster används deltagarnas i centralbank kontoförda medel.

Bankgirot behöver därmed inte ha egen likviditet eller egna säkerheter för att hantera avvecklingen av något flöde eller valuta.

Principle 7: Liquidity risk

An FMI should effectively measure, monitor, and manage its liquidity risk. An FMI should maintain sufficient liquid resources in all relevant currencies to effect same-day and, where appropriate, intraday and multiday settlement of payment obligations with a high degree of confidence under a wide range of potential stress scenarios that should include, but not be limited to, the default of the participant and its affiliates that would generate the largest aggregate liquidity obligation for the FMI in extreme but plausible market conditions.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

I Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst föreligger inget likviditetsbehov för Bankgirot, varken i SEK eller EUR. Bankgirot förekommer inte som part eller deltagare i något flöde. I samtliga flöden är deltagarna ansvariga för att säkerställa nödvändig likviditet. Bankgirot kan aldrig skjuta till likviditet för att förhindra deltagare från att falla. Något behov av att beräkna ett eventuellt likviditetsbehov för säkerställande av avveckling föreligger därför inte och inte heller något behov av arrangemang för att finansiera sådan likviditet.

Bankgirot har en dedikerad avdelning med tillgång till olika verktyg för att övervaka och hantera deltagarnas avvecklingstransaktioner. Dessutom tillhandhåller Bankgirot Clearinginformationssystemet (CIS) till deltagarna, så att de löpande kan följa sitt behov av avvecklingsutrymme.

Deltagarnas huvudsakliga åtagande enligt Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst är att ha tillräckligt med likviditet, för sin egen del samt för de indirekta deltagare som de agerar ombud för. Deltagaren ska inför varje avvecklingstidpunkt ha tillgänglig likviditet på sitt riksbankskonto (BGC LOM) för SEK och kontot i TARGET2 för EUR.

I Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst regleras hantering av likviditetsbrist genom bestämmelserna för fallissemang. Deltagarnas främsta åtagande i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst är att tillse att erforderligt avvecklingsutrymme finns tillgängligt på deltagarens konto i avvecklingsinstitutet vid respektive avvecklingstidpunkt.

Det är deltagarnas ansvar att skapa avvecklingsutrymme via sina respektive konton hos centralbanken. Bankgirot har rutiner för att hantera deltagares fallissemang i avvecklingen.

BiR Avvecklingstjänst

Modellen som Bankgirot använder för avveckling i BiR Avvecklingstjänst bygger på att deltagarna avsätter medel på Bankgirots klientmedelskonto i RIX. Bankgirot är kontohavare men äger inte de medel som avsätts av respektive deltagare på Bankgirots klientmedelskonto. Dessa medel används för avveckling i realtid mellan deltagarnas avvecklingskonton som Bankgirot håller i särskild reskontra. Om en bank tillfälligt saknar avvecklingsutrymme på avvecklingskontot kan deltagaren inte agera debetdeltagare till dess att deltagaren tillförts medel på avvecklingskontot. Nya medel kommer in på avvecklingskontot genom betalningar från bankkunder hos andra deltagare eller deltagarens egen insättning på kontot. När deltagaren fått in medel på avvecklingskontot kan den aktuella deltagaren återigen agera som debetdeltagare. Bankgirot har därmed inget likviditetsbehov och ingen likviditetsrisk att hantera ur ett avvecklingsperspektiv.

För att övervaka avvecklingen av det finansiella flödet i BiR Avvecklingstjänst har Bankgirot en dedikerad avdelning som övervakar alla avvecklingsomgångar med hjälp av olika verktyg.

Bankgirots roll är att utifrån gällande avtal och befintlig infrastruktur möjliggöra och övervaka avvecklingen av de olika flödena. Den dedikerade avdelningen övervakar avvecklingen aktivt och kontaktar deltagare och andra berörda parter vid behov.

I BiR Avvecklingstjänst föreligger inget likviditetsbehov för Bankgirot då Bankgirot inte förekommer som part eller deltagare i något flöde. All avveckling av betalningar sker styckvis i realtid i BiR Avvecklingstjänst med hjälp av de i förväg avsatta medlen.

Deltagare i BiR Avvecklingstjänst kan följa tillgänglig likviditet i BiR Avvecklingstjänst via verktyget BiR Online. Deltagare kan också välja att få larm från Bankgirot när saldot på deras eget avvecklingskonto sjunker under en av deltagaren förutbestämd nivå.

Det är deltagarens ansvar att det finns tillräckliga medel på klientmedelskontot för att betalningar ska kunna genomföras. I de fall en deltagares medel skulle ta slut slutar möjlighet till utgående betalning för berörd deltagare. När nya medel kommer in på avvecklingskontot genom betalningar från bankkunder hos andra deltagare eller genom egen insättning på avvecklingskontot börjar tjänsten att fungera i sin helhet för deltagaren igen.

Principle 8: Settlement finality

An FMI should provide clear and certain final settlement, at a minimum by the end of the value date. Where necessary or preferable, an FMI should provide final settlement intraday or in real time.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

Bankgirot har tillsammans med oberoende jurister tagit fram Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst, för att säkerställa att avtalet följer gällande lag. Avvecklingsdeltagarna får vid varje uppdatering av avtalet möjlighet att lämna synpunkter på förändringarna. Finalitetsdirektivet är styrande för hanteringen av transaktioner.

Avveckling av betalning sker samma dag som en *Godkänd transaktion* införts i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst, dvs. när betalningen fått status som *Införd transaktion*. Detta krav uppfylls eftersom transaktioner, vare sig de är fördebiterade eller ska debetkontrolleras, avvecklas i RIX eller TARGET2 på betaldagen. Enda undantaget från denna strikta regel är vid en eller flera deltagares fallissemang p.g.a. likviditetsbrist (se princip 13). Bestämmelser om detta finns i Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst.

Bankgirot har i Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst fastställt ett antal begrepp för att tydliggöra "Point of settlement finality".

Godkänd transaktion

Med *Godkänd transaktion* avses en transaktion som mottagits av Bankgirot och som uppfyller de krav som anges i gällande avtal för respektive produkt i de betalningssystem som använder Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst.

Införd transaktion

Vid tillämpningen av lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden anses ett överföringsuppdrag erhålla status som *Införd transaktion* i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst när en *Godkänd transaktion* passerat den tidpunkt varefter transaktionen inte längre kan återkallas eller ändras. Därefter ska behandling av transaktionen i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst ske enligt villkoren i Avtalet om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst. Med *Införd transaktion* avses således en *Godkänd transaktion* som är oåterkallelig och ej heller kan ändras. Bankgirot ger inga undantag för att återkalla eller ändra en *Införd transaktion*.

Avvecklad transaktion

De införda transaktionerna i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst blir slutgiltiga (finala) när de har avvecklats i avvecklingssystemen RIX eller TARGET2. Bankgirot konstaterar genomförd avveckling när statusmeddelande tagits emot från avvecklingssystemet eller bekräftats på annat sätt.

BiR Avvecklingstjänst

BiR Avvecklingstjänst hanterar avveckling i två olika flöden, ett finansiellt flöde och ett betalflöde (betalningar i realtid).

BiR Avvecklingstjänsts två flöden slutförs alltid på innevarande betalningsdag. Det finansiella flödet genomförs via automatiska stående överföringar för att säkerställa avvecklingsutrymme i BiR Avvecklingstjänst. Dessa kan kompletteras av manuella överföringar som enskild deltagare själv kan initiera för att ytterligare finjustera avvecklingsutrymmet på deltagarens avvecklingskonto. Vid insättning på avvecklingskonton debiteras deltagarnas PRT LOM och krediteras Bankgirots PRT LOM (klientmedelskonto). Dessa överföringar (finansiella transaktioner) kan bara genomförs då RIX är öppet under innevarande valutadag.

Avveckling av realtidsbetalningar (betaltransaktioner) sker styckvis och i realtid (inom 1 - 2 sekunder) dygnet runt (24/7/365). Realtidsbetalningarna är uppbackade av i centralbank kontoförda medel. Alla överföringar (finansiella transaktioner) och

realtid betalningar (betaltransaktioner) är slutgiltiga (finala) efter genomförd avveckling.

Finansiella transaktioner

En manuell eller automatisk finansiell transaktion blir final (slutgiltig) när Bankgirots klientmedelskonto i avvecklingsinstitutet krediteras eller debiteras. Detta kan ske:

- Av BiR Avvecklingstjänst initierad automatisk insättning till avvecklingskonto-dag sker bankdag 07:00.
- Av BiR Avvecklingstjänst initierad automatisk överföring från avvecklingskontonatt till avvecklingskonto dag sker bankdag 07:20.
- Av BiR Avvecklingstjänst initierad automatisk insättning till avvecklingskontonatt sker bankdag 14:45.
- Av BiR Avvecklingstjänst initierad automatiskt uttag från avvecklingskonto-dag sker bankdag 15:45.

När BiR Avvecklingstjänst tar emot avvecklingsmeddelande MT202 från avvecklingsinstitutet bokförs överföringen i BiR Avvecklingstjänst. Bankgirot kontrollerar att det som bokförts på Bankgirots klientmedelskonto i avvecklingsinstitutet stämmer med det som bokförts i BiR Avvecklingstjänst. Alla deltagare kan i BiR Online se sina insättningar och uttag på avvecklingskontona i BiR Avvecklingstjänst.

Godkänd betaltransaktion

Förutsättningen för att en betalning ska införas och avvecklas i BiR Avvecklingstjänst är att betaltransaktion som levereras godkänns av BiR, dvs. uppnår status av *Godkänd transaktion*. Med *Godkänd transaktion* avses betaltransaktion som kontrollerats och visar sig uppfylla de krav som anges i gällande avtal för respektive BiR betalprodukt.

Införd betaltransaktion

En betaltransaktion införs i BiR Avvecklingstjänst när betalningen har status *Godkänd transaktion* och därför inte längre kan stoppas eller ändras. Därefter behandlas betaltransaktionen i BiR Avvecklingstjänst. Med *Införd transaktion* avses således *Godkänd transaktion* som inte längre kan stoppas eller ändras och som därmed införts i BiR Avvecklingstjänst. Oåterkallelighet uppstår vid *Införd transaktion*.

Avvecklad betaltransaktion

Om tillräckligt avvecklingsutrymme finns på BiR-deltagarens avvecklingskonto genomförs avveckling av betaltransaktionen omgående genom att betalarens BiR-deltagares avvecklingskonto debiteras och betalningsmottagarens BiR-deltagares

avvecklingskonto krediteras. Avvecklad betaltransaktion är final (slutgiltig) efter avveckling.

Principle 9: Money settlements

An FMI should conduct its money settlements in central bank money where practical and available. If central bank money is not used, an FMI should minimize and strictly control the credit and liquidity risks arising from the use of commercial bank money.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

Avveckling sker enbart med deltagarnas i centralbank kontoförda medel. Deltagarnas huvudsakliga åtagande enligt avtalet om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst är att skapa erforderligt avvecklingsutrymme för sin egen del samt för de indirekta deltagare som de agerar avvecklingsombud för. Likviditeten (i form av i centralbank kontoförda medel) ska finnas på deltagarens riksbankskonto BGC LOM för SEK och kontot i TARGET2 för EUR, inför varje avvecklingstidpunkt.

All avveckling som initieras via Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst utnyttjar i centralbank kontoförda medel. Bankgirot är aldrig part i avvecklingen och har ingen egen likviditetsrisk i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst. Avveckling sker alltid i avvecklingsinstitutet, med deltagarnas i centralbank kontoförda medel.

Avveckling sker mellan deltagarnas konton i avvecklingsinstitut, vilket innebär att bokförda medel är tillgängliga omgående efter varje avveckling och kan då nyttjas av deltagaren.

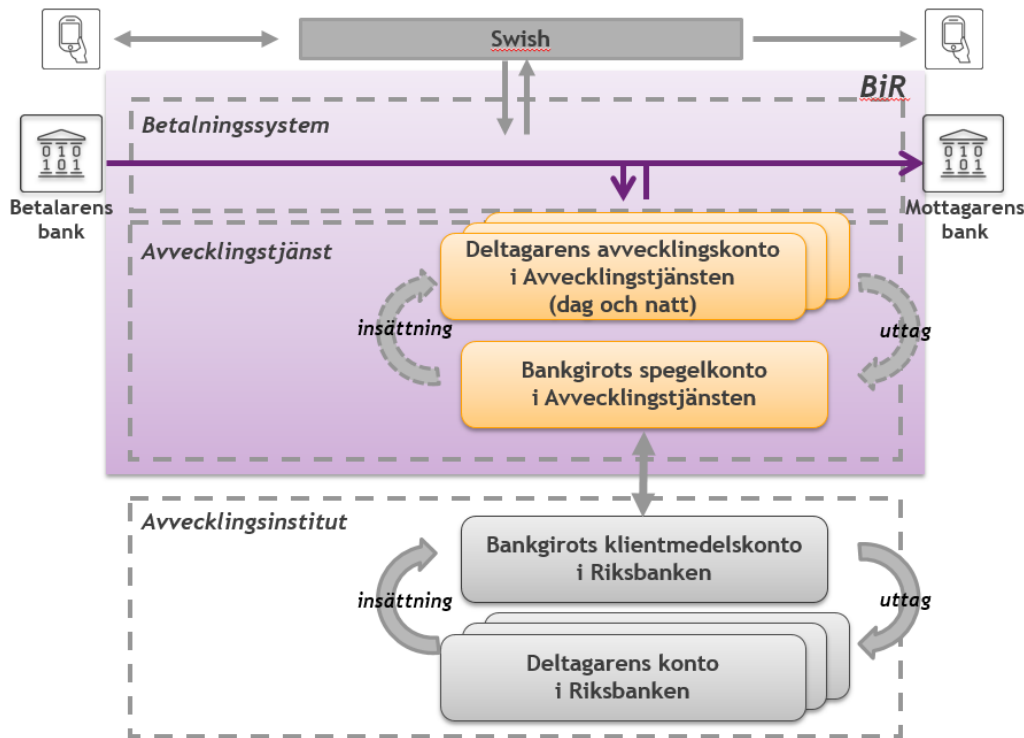
BiR Avvecklingstjänst

BiR Avvecklingstjänst omfattas av två typer av flöden. Ett finansiellt flöde som initierar avveckling i centralbank genom insättning/uttag av i centralbank kontoförda medel. Därmed skapas ett avvecklingsutrymme med i förväg avsatta medel på Bankgirots klientmedelskonto i RIX. Varje insättning/uttag av avvecklingsutrymme bokförs automatiskt på deltagarnas avvecklingskonton i BiR Avvecklingstjänst.

Den andra typen av flöde är avveckling av realtidsbetalningar som avvecklas styckvis och i realtid dygnet runt årets alla dagar (24/7/365) på därtill avsedda avvecklingskonton i BiR Avvecklingstjänst.

Avveckling av realtidsbetalningarna bokförs på deltagarnas avvecklingskonton i BiR Avvecklingstjänst, som i sin tur backas upp av det i förväg avsatta avvecklingsutrymmet på Bankgirots klientmedelskonto i RIX för BiR Avvecklingstjänst. I BiR Avvecklingstjänst används endast deltagarnas egen likviditet i form av i centralbank kontoförda medel.

Efter avveckling av realtidsbetalning är medel omgående (inom 1 - 2 sek) tillgängligt för mottagarbanken och dess slutkund och kan då användas för nya betalningar i betalsystemet. Mottagarbanken krediterar mottagarens konto med betalningsbeloppet, omedelbart. Se kontostruktur nedan.

Principle 13: Participant-default rules and procedures

An FMI should have effective and clearly defined rules and procedures to manage a participant default. These rules and procedures should be designed to ensure that the FMI can take timely action to contain losses and liquidity pressures and continue to meet its obligations.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

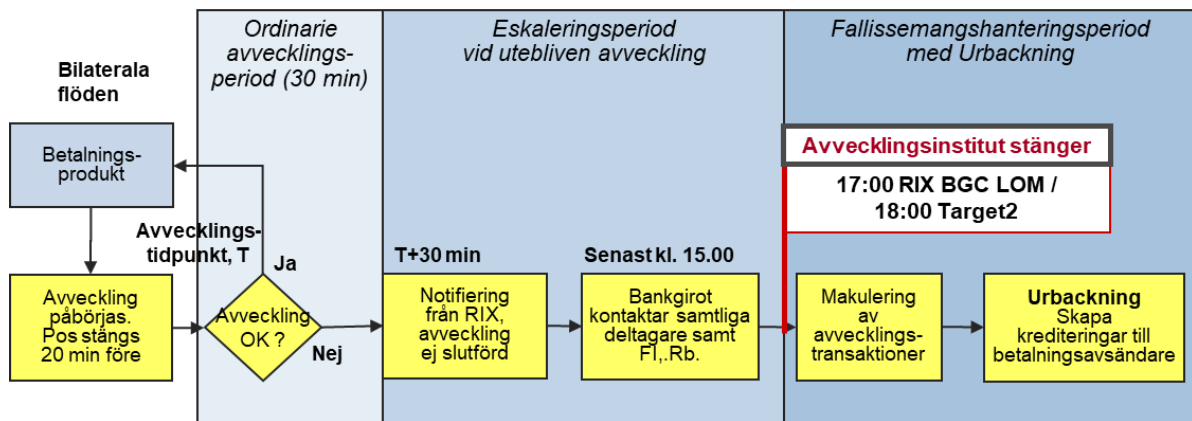
Bankgirot har tydliga och väl genomarbetade interna processer som beskriver roller och ansvar vid Bankgirot i samband med fallissemangshantering. Detta finns dokumenterat i Bankgirots handbok för fallissemangshantering. I Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst definieras när ett fallissemang anses ha inträffat och hur det ska hanteras hos deltagaren och Bankgirot samt vilka åtaganden som parterna har vid ett fallissemang.

Från och med den 1 februari 2016 har Sverige nya regler för hantering av kriser i banker, andra kreditinstitut och värdepappersbolag (institut), genom lagen (2015:1016) om resolution. Resolutionsmyndigheten ansvarar för att tillämpa det nya regelverket som till stora delar ersätter den bankstödslagstiftning som gällt tidigare. Interna rutiner och Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst har anpassats till den nya lagstiftningen.

Bankgirot förekommer inte som motpart i avvecklingstjänsten i något flöde eller valuta. Bankgirot har varken kredit- eller likviditetsrisk i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst. Beskrivningen nedan i princip 13 avser de regler och rutiner som gäller för deltagare i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst.

Driftsstörning hos en deltagare är inte att betrakta som grund för ett finansiellt fallissemang, istället ska reservrutiner beskrivna i Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst eller motsvarande regelverk hos avvecklingsinstitut för SEK eller EUR tillämpas.

Avveckling sker enbart med deltagarnas i centralbank kontoförda medel. De konton deltagarna i sin tur håller för sina kunder hanteras helt av respektive deltagare, och inte till någon del av Bankgirot. Likviditeten på deltagarnas konton i avvecklingsinstitutet hanteras inte av Bankgirot.

Figur 3 beskriver processen för fallissemang hos deltagare i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst.

En deltagares fallissemang föranleder inga andra procedurer eller rutiner än de som finns beskrivna i Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst (se Figur 3 ovan som beskriver fallissemangshantering). Vid ett konstaterat fallissemang sker urbakning av de betalningar som inte avvecklats. Information under fallissemangshanteringen skickas till deltagare och myndigheter samt avstämning med Resolutionsmyndigheten görs.

Bilaga 1 Rutinbeskrivningen (i Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst) anges vilka rutiner som gäller när ett fallissemang konstaterats och de steg och åtgärder som sker under hela hanteringen av fallissemang. Bankgirot hanterar en fallerad deltagare enligt Rutinbeskrivningen. Det ska särskilt noteras att Bankgirot aldrig förekommer som motpart i avveckling av något flöde eller valuta. Bankgirot har därför ingen egen risk att hantera vid ett fallissemang av en deltagare.

Vid konkurs eller i övrigt då deltagaren inte uppfyller Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst har Bankgirot rätt att säga upp avtalet med deltagaren till omedelbart upphörande, varvid deltagaren blockeras och utestängs från systemet.

Om avveckling inte har kunnat genomföras under ordinarie avvecklingsperiod (inom 30 minuter efter avtalad avvecklingstidpunkt) påbörjas eskaleringsperioden. Senast när eskaleringsperioden inleds informeras clearingansvarig hos deltagaren enligt överenskommet kommunikationssätt, t.ex. telefon eller e-post.

Eskaleringsperioden pågår till dess avvecklingsinstitutet stänger (RIX, BGC LOM kl. 17.00 respektive TARGET2 kl. 18.00). Bankgirot informerar övriga deltagares clearingansvariga, Finansinspektionen, Resolutionsmyndigheten och Riksbanken om den uppkomna situationen.

Om ingen avveckling har skett under eskaleringsperioden konstateras fallissemang och fallissemangshanteringsperioden inleds.

Genom årliga interna övningar kan Bankgirot verifiera att IT-system och rutiner fungerar väl för hantering av fallissemang. Detta kompletteras med övningar och utbildning tillsammans med deltagarna så att deltagarnas förståelse för konsekvenserna av ett fallissemang blir tydligt.

Avtalet om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst är tillgängligt för anslutna deltagare samt nya deltagare inför en anslutning.

BiR Avvecklingstjänst

Det finansiella flödet syftar till att skapa avvecklingsutrymme för realtidbetalningarna (betalflödet), genom att samla avvecklingsutrymme på Bankgirots klientmedelskonto, ett konto i RIX med särskilda villkor. I de fall en deltagare inte överför likviditet till Bankgirots klientmedelskonto, kommer deltagaren inte heller ha bokfört saldo på sitt avvecklingskonto i BiR Avvecklingstjänst. Då blockeras deltagaren i betalflödet och inga realtidbetalningar kan genomföras till eller från deltagaren.

Realtidsbetalningar genomförs 24/7/365. För varje betalning debiteras och krediteras respektive deltagarens avvecklingskonto. Därmed minskar och ökar det bokförda saldot på dessa avvecklingskonton. Om det bokförda saldot på deltagarens avvecklingskonto i BiR Avvecklingstjänst är för lågt kommer realtidbetalningarna att avvisas automatiskt. För att minska risken för att drabbas av lågt saldo på sitt avvecklingskonto kan deltagaren sätta ett larm i BiR Avvecklingstjänst, som varnar om saldot är för lågt. Under RIX öppetid kan deltagaren tillföra ytterligare avvecklingsutrymme.

Deltagaren ansvarar alltid för att det finns avvecklingsutrymme på deltagarens konto i RIX (PRT LOM) vid tidpunkt för de automatiska finansiella transaktionerna. Bankgirot ansvarar alltid för att de automatiska finansiella transaktionerna skickas och att bokföring sker på deltagarnas avvecklingskonton, samt att BiR Avvecklingstjänst i övrigt fungerar enligt avtal.

Vid avvikelse i det finansiella flödet kommer Bankgirot att skicka ”Driftinformation från Bankgirot” till alla deltagare i BiR Avvecklingstjänst.

Deltagaren själv kan begära att Bankgirot blockerar deltagaren. Bankgirot har rätten att blockera en deltagare i betalsystemet utan en begäran från deltagaren, om situationen så kräver. Övriga deltagare får information om att en deltagare är

blockerad och inte längre är nåbar för realtidbetalningar. Alla övriga realtidbetalningar som går till och från de övriga deltagarna fungerar som vanligt.

Det är endast deltagarens egna avvecklingsutrymme i RIX (i form av centralbankspengar) som överförs till Bankgirots klientmedelskonto i RIX och som därefter utgör underlaget för det bokförda saldot på deltagarens avvecklingskonton i BiR Avvecklingstjänst. Det är det bokförda saldot på deltagarens avvecklingskonto som kan användas för deltagarens realtidbetalningar. Bankgirot har inga egna medel som kan användas för överföring till klientmedelskontot i RIX.

För uppsägning av Avtal om BiR Avvecklingstjänst från Bankgirot sida eller blockering av deltagaren, krävs en kontroll med Resolutionsmyndigheten att deltagaren inte är satt under resolution.

I Avtal om BiR Avvecklingstjänst, Bilaga 1 Rutinbeskrivning, finns det beskrivet vad som ska göras i den händelse de finansiella transaktionerna inte kan genomföras. Är orsaken till att de finansiella transaktionerna inte kan genomföras att deltagaren saknar tillgänglig likviditet kommer deltagare att blockeras i betalssystemet BiR. Blockeringen innebär att inga realtidbetalningar kan genomföras till eller från deltagaren. Övriga realtidbetalningar i BiR Avvecklingstjänst är opåverkade.

Om deltagaren är försatt i konkurs kommer deltagaren blockeras i betalssystemet. Därefter stoppas de automatiska finansiella transaktionerna så att inga nya insättningar görs. Efter att saldot på avvecklingskonto-dag är uttaget, stoppas ytterligare finansiella transaktioner. Alla realtidbetalningar som är genomförda före blockering är finala och oåterkalleliga.

Principle 15: General business risk

An FMI should identify, monitor, and manage its general business risk and hold sufficient liquid net assets funded by equity to cover potential general business losses so that it can continue operations and services as a going concern if those losses materialise. Further, liquid net assets should at all times be sufficient to ensure a recovery or orderly wind-down of critical operations and services.

Bankgirots policyer avseende bolagsstyrning, riskhantering, compliancerisk samt säkerhet med respektive underliggande styrdokument (Riktlinjer och Instruktioner) reglerar kraven på Bankgirots riskhantering.

Bankgirot arbetar löpande med identifiering och hantering av risker inom ramen för projekt, verksamhetsplaner, IT-system med mera. Dessa risker ligger till grund för att beräkna bolagets generella affärsrisk genom att upprätta relevanta scenarier som kan leda till förlust för bolaget.

Bankgirot håller kapital för att hantera såväl daglig verksamhet som oväntad finansiell stress. För att säkerställa rätt kapitalnivå gör Bankgirot minst årligen eller vid stora förändringar i verksamheten en bedömning av kapitalbehovet i verksamheten. Relevanta scenarier som bygger på bolagets främsta risker tillsätts ett monetärt värde (konsekvens) som sedan viktas utifrån sannolikhet att risken realiserar. Behovet av kapital som framkommer enligt beräkningen adderas till det högsta av kapitalkrav för återhämtning eller ordnad nedläggning och jämförs sedan med minimikravet enligt PFMI princip 15. Det högsta av dessa belopp är Bankgirots kapitalkrav enligt PFMI. Utöver detta håller Bankgirot kapital för det kapitalbehov som transformationsplanen ger upphov till.

Bankgirot har två separata planer för att hantera extremt allvarliga scenarier som i värsta fall riskerar att påverka Bankgirots förmåga att driva kritiska tjänster vidare: Återhämtningsplan och Plan för ordnad nedläggning.

I och med att Bankgirot inte är part vid avveckling och inte har någon egen likviditetsrisk i avvecklingssystemen hålls inget kapital eller likviditet för detta ändamål.

Bankgirot håller sina medel kontoförda i bank, som för närvarande är klassad A+ enligt Standard & Poor's. I Bankgirots Finanspolicy stadgas att likvida medel överstigande 10 MSEK endast kan sättas in på en svensk bank som lägst har rating A/A-1 enligt Standard & Poor's. Om det insatta beloppet understiger 10 MSEK kan en svensk bank med en rating om lägst A- /A-2 användas.

Bankgirots Kapitalpolicy omfattar en plan för återkapitalisering som ger Bankgirot möjlighet att erhålla kapitaltillskott. Kapitalpolicyn revideras minst årligen.

Principle 16: Custody and investment risks

An FMI should safeguard its own and its participants' assets and minimise the risk of loss on and delay in access to these assets. An FMI's investments should be in instruments with minimal credit, market, and liquidity risks.

Bankgirot hanterar aldrig deltagarnas medel. Placeringar av Bankgirots egen likviditet får göras enligt Bankgirots Finanspolicy. Depåbank ska vara svensk bank. Likvida medel överstigande 10 MSEK kan endast sättas in på en svensk bank som lägst har rating A/A-1 enligt Standard & Poor's. Om det insatta beloppet understiger 10 MSEK kan en svensk bank med en rating om lägst A- /A-2 användas.

För placeringar hos depåbank avtalas villkor mellan depåbank och Bankgirot där det anges att depåbanken håller Bankgirots medel på uppdrag av Bankgirot samt att Bankgirot har tillgång till sin likviditet med kort varsel. Eftersom Bankgirot inte har någon motpartsrisk i avvecklingssystemen har Bankgirot inte något behov av snabb tillgång till likviditet vid en deltagares fallissemang.

Bankgirot håller årliga möten med sin(a) depåbank(er). Bankgirot kan använda sig av flera depåbanker så länge dessa uppfyller de interna ratingkraven. Vid placering av likvida medel kan Bankgirot använda sig av flera depåbanker för att uppnå en riskspridning om detta bedöms nödvändigt.

Bankgirots Finanspolicy anger riktlinjer för att möjliggöra en effektiv hantering av de finansiella riskerna inom Bankgirot. Hanteringen av Bankgirots risk ska ske med beaktande av Bankgirots riskaptit och med förutsättning för långsiktighet i affärsmodell, affärspåverkande beslut, strategi och löpande riskexponering. Bankgirots likviditet placeras i enlighet med fastställd placeringspolicy (som är en del av Bankgirots Finanspolicy).

Principle 17: Operational risk

An FMI should identify the plausible sources of operational risk, both internal and external, and mitigate their impact through the use of appropriate systems, policies, procedures, and controls. Systems should be designed to ensure a high degree of security and operational reliability and should have adequate, scalable capacity. Business continuity management should aim for timely recovery of operations and fulfilment of the FMI's obligations, including in the event of a wide-scale or major disruption.

Identifiering av operativa risker i Bankgirots verksamhet

Bankgirot arbetar systematiskt och strukturerat med att identifiera och analysera operativa risker verksamheten. Arbetet regleras genom policyer, riktlinjer, instruktioner och processbeskrivningar.

Bankgirot identifierar och analyserar operativa risker regelbundet samt vid väsentliga förändringar i produkter, tjänster, system, processer och organisation utifrån en bolagsgemensam process för riskhantering och en riskkatalog som beskriver vilka typer av risker – interna och externa – som Bankgirot potentiellt kan vara exponerad mot.

Därutöver identifieras och analyseras operativa risker regelbundet i processer för kontinuitetshantering, inom ramen för Bankgirots systematiska säkerhetsarbete och vid utläggning av verksamhet samt uppföljning av utlagd verksamhet. Inom ramen för Bankgirots ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) identifieras och analyseras hot och andra händelser i Bankgirots omvärld på ett systematiskt och strukturerat sätt.

Hantering av identifierade operativa risker

Identifierade risker och förknippade nyckelkontroller dokumenteras, hanteras och följs upp regelbundet av verksamheten på ett strukturerat och spårbart sätt. För risker utom Bankgirots beslutade gränsvärden upprättas åtgärdsplaner med deadlines och utsedda ägare. Risker och åtgärder utvärderas och följs upp regelbundet i Bankgirots ledningsgrupp samt rapporteras till styrelsen på kvartalsvis basis.

Risker som identifieras i samband med väsentliga förändringar utgör beslutsunderlag i Bankgirots process för Godkännande av Förändring (GAF). Riskerna och åtgärderna utvärderas och beslutas i Bankgirots GAF-utskott som består av interna nyckelkompetenser.

Oberoende funktioner för riskkontroll och compliance granskar och ifrågasätter löpande beslut som påverkar Bankgirots riskexponering. Funktionerna säkerställer även att information om risker regelbundet lämnas till styrelsen. Bankgirots internrevisionsfunktion utför granskningar av Bankgirots interna styrning och kontroll enligt en av styrelsen fastställd granskningsplan och avrapporterar resultatet till styrelsen.

Bankgirot arbetar löpande med att säkerställa en god kompetensförsörjning och reducera nyckelpersonsberoenden. Detta sker bland annat genom processer för kompetensutveckling, successionsplanering och obligatoriska utbildningar.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst har regelbundna ändringsfönster när förändringar och releaser planeras in som följer en etablerad process för ändringshantering baserad på Information Technology Infrastructure Library (ITIL) ramverket. För BiR Avvecklingstjänst är det tolv servicefönster per år, varav i första hand tio av dessa används till planerade förändringar och releaser.

Tillgänglighet, skalbarhet och säkerhet i Bankgirots system

Bankgirot har högt ställda krav på tillgänglighet och kvalitet avseende system för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst samt BiR Avvecklingstjänst.

Tillgänglighetskrav för system som interna kvalitetsmål mäts på reflekteras i SLA-nivåerna vilket skapar förutsättningar för hög driftsäkerhet och anpassning av problem- och incidenthanteringsprocesser för att kunna ge en så effektiv hantering som möjligt vid problem och minimera tid för störning.

För Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst och BiR Avvecklingstjänst genomförs kontinuerlig kapacitetsplanering och uppföljning avseende belastning och transaktionsvolym. Det genomförs även regelbundna stresstester för att testa kapacitetsutmanande scenarios. För Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst finns kapacitet för perioder av höga volymer. Utöver det finns reservrutiner för möjliggörande av högre kapacitet. BiR Avvecklingstjänst är hårdvarumässigt skalbar vid behov.

För att säkerställa Bankgirots informationssäkerhet, fysiska säkerhet och personalsäkerhet har Bankgirot infört relevanta policyer, riktlinjer, instruktioner och processbeskrivningar.

Bankgirot tar del av och tillämpar relevanta delar av flera internationella standarder, exempelvis CPMI/IOSCO:s standard för finansiella infrastrukturbolag, Principles for Financial Market Infrastructures, ISO 27000 serien, NIST CSF, ISF Standard of Good Practice och SWIFT CSP.

Kontinuitetshantering och krishantering

Bankgirots kontinuitetsplaner utgår ifrån Bankgirots kritiska verksamheter. För respektive kritisk verksamhet görs en omfattande analys genom operativa affärskonsekvensanalyser och riskbedömningar. Genom detta arbete identifieras kritiska beroenden. Informationen från analysen används i framtagandet av kontinuitets- och återställningsplaner för respektive kritisk verksamhet.

I kontinuitets- och återställningsplanerna beskrivs kontinuitetslösningar för kritiska resurser såsom personal, applikationer, lokaler och utrustning. Samtliga kontinuitetslösningar baseras på maximalt tolerabla avbrottstider (MTPD) och återställningstider (RTO) som identifieras genom tidigare beskrivna affärskonsekvensanalyser. Därmed dimensioneras kontinuitetslösningar i kontinuitetsplaner utifrån tidskrav som identifieras genom en grundlig analys av verksamhetens behov och krav.

Kontinuitetsplanerna och återställningsplanerna verifieras genom minst årliga tester och övningar.

Gemensamt för hela Bankgirot finns en krishanteringsplan som beskriver Bankgirots krisledning, krishanteringsorganisation, mandat och ansvar, samverkan, personalhantering med mera. Bankgirots kriskommunikationsteam är en del av Bankgirots krisledning som aktiveras vid kriser eller risk för kriser.

Bankgirot följer och deltar i det gemensamma arbetet att stärka betalningssystemets robusthet och tillförlitlighet inom ramen för den Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS).

Bankgirot genomför varje år Swift Customer Security Program som en del i att hantera risker för att stärka betalningssystemets robusthet. Bankgirot deltar i även Riksbankens övningar och har stöd för Riksbankens lösningar för kontinuitetshantering för olika scenarier.

Principle 18: Access and participation requirements

An FMI should have objective, risk-based, and publicly disclosed criteria for participation, which permit fair and open access.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

Deltagarkraven för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst är utformade så att systemets stabilitet och integritet ska säkerställas genom att varje deltagare kan hantera relevanta risker. Vissa av deltagarkraven är inte riskbaserade utan är i stället föranledda av lagkrav.

Deltagarkraven innehåller finansiella krav, tekniska krav, riskhanteringskrav, organisatoriska krav samt produktkrav. Nu gällande deltagarkrav har varit i kraft sedan 1 augusti 2010 och finns publicerade på Bankgirots hemsida. Deltagarkraven revideras löpande med anledning av nya eller ändrade lagkrav eller annars vid behov.

Bankgirot genomför årligen uppföljning av varje deltagares uppfyllelse av deltagarkraven. Bankgirots vd beslutar om deltagande i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst samt om uteslutning från densamma. Bankgirot ingår endast avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst med direkta deltagare.

I avtalet om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst regleras avtalstid och förtida uppsägning. I avtalet finns även bestämmelser för såväl uteslutning av en deltagare som för det fall en deltagare eller Bankgirot säger upp avtalet av annat skäl.

BiR Avvecklingstjänst

Deltagarkraven för BiR Avvecklingstjänst är utformade så att systemets stabilitet och integritet ska säkerställas genom att varje deltagare kan hantera relevanta risker. Vissa av deltagarkraven är inte riskbaserade utan är i stället föranledda av lagkrav.

Deltagarkraven innehåller finansiella krav, tekniska krav, riskhanteringskrav, organisatoriska krav samt produktkrav. Nu gällande deltagarkrav har varit i kraft sedan produktionsättningen av BiR Avvecklingstjänst 12 december 2012 och finns publicerade på Bankgirots hemsida. Deltagarkraven revideras löpande med anledning av nya eller ändrade lagkrav eller vid behov.

Bankgirot genomför årligen uppföljning av varje deltagares uppfyllelse av deltagarkraven. Bankgirots vd beslutar om deltagande i BiR Avvecklingstjänst samt

om uteslutning från densamma. Bankgirot ingår endast avtal om BiR Avvecklingstjänst med direkta deltagare.

I avtalet om BiR Avvecklingstjänst regleras avtalstid och förtida uppsägning. I avtalet finns även bestämmelser för såväl uteslutning av en deltagare som för det fall en deltagare eller Bankgirot säger upp avtalet av annat skäl.

Principle 19: Tiered participation arrangements

An FMI should identify, monitor, and manage the material risks to the FMI arising from tiered participation arrangements.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

Bankgirot ingår Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst med de direkta deltagarna och genomför en årlig uppföljning av deltagarnas uppfyllelse av deltagarkraven. Avtalen är bilateralt likalydande.

Varje direkt deltagare äger rätten och möjligheten att på egen risk och för egen räkning teckna avtal om att vara avvecklingsombud för indirekta deltagare. En direkt deltagare tecknar egna avtal med sina indirekta deltagare. Bankgirot är aldrig part i avvecklingen då avveckling sker direkt mellan deltagarnas konton i RIX respektive TARGET2. Bankgirot har inte något avtalsförhållande med de indirekta deltagarna i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst, och har därmed inte någon risk kopplad till indirekta deltagare i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst.

Enligt Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst är det deltagarens ansvar att skapa avvecklingsutrymme både för sina egna och för sina indirekta deltagares betalningar. I Clearinginformationssystemet (CIS), som tillhandahålls av Bankgirot, får deltagaren inför varje avveckling information om vilket avvecklingsutrymme som krävs för avveckling av deltagarens egna och för de indirekta deltagarnas betalningar deltagaren själv och för dess indirekta deltagare.

Bankgirot har i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst inte något avtalsförhållande med indirekta deltagare eller med deltagarnas kunder (slutkunder).

Bankgirot tillhandahåller en daglig redovisning som möjliggör för deltagarna, både de som agerar avvecklingsombud och indirekta deltagare att följa upp behovet av avvecklingsutrymme. I Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst är summan av samtliga indirekta deltagares avvecklingsbelopp mindre än 10 % av det totala

avvecklingsbeloppet per dag. Det finns ingen indirekt deltagare vars avvecklingsbelopp överstiger 4,8 %, i förhållande till avvecklingsbeloppet hos avvecklingsombudet.

Bankgirot följer månatligen upp hur stor andel som avvecklingsombuden avvecklar för sina indirekta deltagare. Denna analys görs per deltagare (avvecklingsombud) och redovisas årligen eller direkt vid större förändringar.

Avvecklingsombudens avveckling åt indirekta deltagare står för endast 1,8 % av det totala avvecklingsvärdet som avvecklas av dessa avvecklingsombud.

Bankgirot anser att när ett avvecklingsombuds andel av avvecklingen för sina indirekta deltagare överstiger ett tröskelvärde på 10 %, finns det anledning för Bankgirot att inleda en diskussion om detta med deltagaren. Bankgirot bedömer att nuvarande indirekta deltagares andel av avvecklingsombudens avvecklingsutrymme utgör en begränsad risk för systemet.

BiR Avvecklingstjänst

I BiR Avvecklingstjänst finns det möjlighet för en direkt deltagare att agera avvecklingsombud för annan deltagare. De institut som inte har ett eget konto i RIX och således inte kan avveckla med i centralbank kontoförda medel, kan genom avvecklingsombud delta i BiR betalsystem. Detta sker genom att den indirekta deltagaren tilldelas överenskommet avvecklingsutrymme av den direkta deltagaren (avvecklingsombudet).

Bankgirot har ingen egen risk hänförlig till indirekta deltagare då Bankgirot inte är part i det bilaterala avtalet mellan den indirekta deltagaren och dess avvecklingsombud (dvs. den direkta deltagaren).

Bankgirot har i Avtal om BiR Avvecklingstjänst avtalat med deltagarna att deltagarna är skyldiga att skapa avvecklingsutrymme för egen del och sin(a) indirekta deltagare såsom för egen räkning. I händelse av att det belopp som den direkta deltagaren avsätter för sin(a) indirekta deltagare skulle vara för lågt så att realtidsbetalningar avvisas på grund av brist på avvecklingsutrymme, följer Bankgirot upp detta genom ett brev som tillställs avvecklingsombudet.

De bokförda medel på Bankgirots klientmedelskonto i RIX systemet tillhör respektive deltagare, och ingår därmed aldrig i Bankgirots egen bokföring. Avvecklingskontona i BiR Avvecklingstjänst används för bokföring av realtidsbetalningarna.

Bankgirot gör varje år uppföljning av deltagarnas uppfyllelse av deltagarkraven avseende BiR Avvecklingstjänst. I uppföljningen gör Bankgirot utvärdering av uppfyllelsen av deltagarens finansiella status, tekniska system, riskhantering och organisation samt förmåga att kunna avveckla i RIX. Eftersom det är de direkta deltagarna som enligt avtal med Bankgirot är skyldiga att skapa avvecklingsutrymme är det endast de direkta deltagarna som Bankgirot utvärderar. De indirekta deltagarna utvärderas i uppfyllandet av deltagarkraven för BiR betalssystem.

Regelverket är upprättat på ett sådan sätt att Bankgirot inte har någon egen risk gällande vare sig direkta deltagare eller indirekta deltagare i BiR Avvecklingstjänst. Översyn av Regelverket sker vid behov och/eller vid förändrade lagkrav.

Principle 21: Efficiency and effectiveness

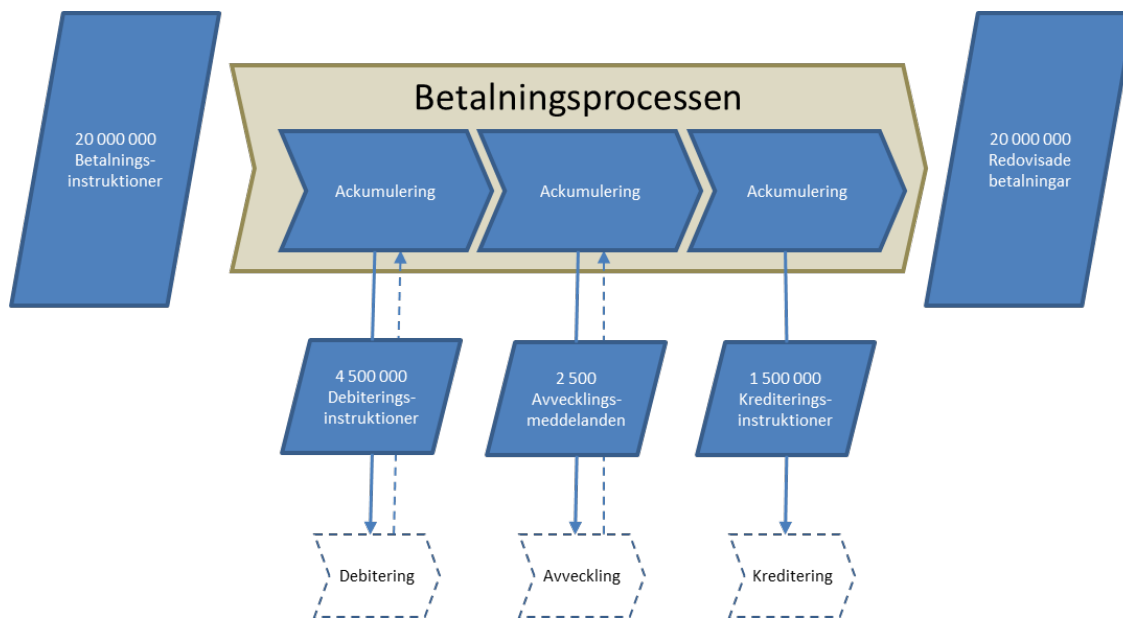
An FMI should be efficient and effective in meeting the requirements of its participants and the markets it serves.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst

Genom samråd och dialog med deltagarna säkerställer Bankgirot att Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst tillgodoser deltagarnas och marknadens förväntningar och eventuella behov av förändringar. Clearingforum genomförs fyra gånger per år. Då informerar Bankgirot deltagarna om förestående förändringar i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst samt ger möjlighet för deltagarna att framföra synpunkter och förslag på förändringar.

Clearing- och avvecklingsprocessen på Bankgirot är helt automatiserad. Bankgirot har 18 avvecklingsomgångar per dag fördelat på olika betalningsflöden och betalningsprodukter.

Bankgirots generiska process för ackumulering av betalningar ger en effektivitet i betalningsprocessen genom att den minskar antalet debiterings- och krediteringstransaktioner som behöver hanteras av deltagarna. Aggregering av betalningar i avvecklingsmomentet sänker deltagarnas transaktionskostnad i RIX-systemet.

Figur 4 illustrerar storleksordningen mellan de olika betalningsprocesstegen.

Vid betalningsdagens slut får varje deltagare ett underlag från Bankgirot för automatisk avstämning av samtliga behandlade transaktioner i de olika behandlingsstegen beskriven i Figur 4. Felaktigheter i deltagarnas bokföring kan därmed upptäckas tidigt och i omedelbar anslutning till genomförd behandling.

Bankgirot har ett antal av styrelsen uppsatta kvalitetsmål som följs upp månatligen. Redovisning av utfallet i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst sker även till den övervakande myndigheten Riksbanken och till tillsynsmyndigheten Finansinspektionen kvartalsvis vid tillsynsmöten, samt redovisas för deltagarna via Clearingforum. Bankgirots mål är att alltid säkerställa att Bankgirot uppfyller de fastställda kvalitetsmålen i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst. Bankgirot övervakar aktivt att alla avvecklingar sker vid rätt tidpunkt vilket bidrar till Bankgirots långa historik av att uppfylla kvalitetsmål.

Analys av volymutveckling och beteendeförändringar i olika betalningsprodukter görs kontinuerligt i syfte att justera och optimera betalningsprocessen och Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst.

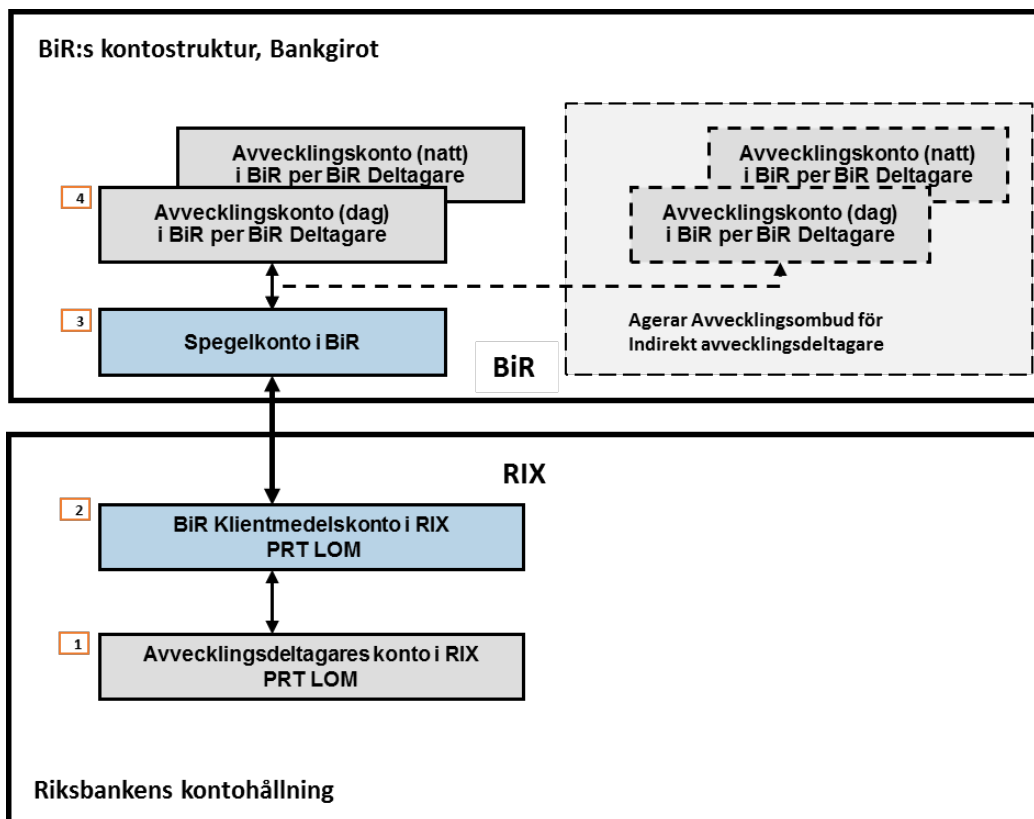
Bankgirot använder en separat och fristående komponent (Integrity Manager) som kontrollerar och gör avstämningar mellan de olika stegen i betalningsprocessen. Genom detta säkerställs att inga transaktioner förloras eller otillbörligt ändras.

BiR Avvecklingstjänst

BiR Avvecklingstjänst och BiR Betalsystem sattes i produktion i december 2012. BiR Avvecklingstjänst är förutsättningen för realtidsbetalningarna i betalsystemet BiR.

BiR Avvecklingstjänst är byggt för att minimera risk i betalningsprocessen samt minimera risk för de anslutna deltagarna. Detta genom att deltagarna i förväg avsätter likviditet på Bankgirots klientmedelskonto i RIX som täckning för de realtidsbetalningar som kan göras 24/7/365. Den avsatta likviditeten på Bankgirots klientmedelskonto bokförs på respektive deltagares avvecklingskonton i BiR Avvecklingstjänst. Insättningar och uttag av avvecklingsutrymme i BiR Avvecklingstjänst kan göras både helt automatiskt och manuellt.

Bilden nedan visar kontostrukturen för BiR Avvecklingstjänst samt hur en överföring till Bankgirot klientmedelskonto blir ett bokfört saldo på deltagarens avvecklingskonto.

- 1) Avvecklingsdeltagaren överför medel från huvudkontot i RIX (RTM) till deltagarens PRT LOM
- 2) BiR Avvecklingstjänst debiterar deltagarens PRT LOM i RIX och krediterar Bankgirots klientmedelskonto (PRT LOM) via en MT202 med FIN Copy
- 3) Information om insättningarna speglas till spegelkontot i BiR Avvecklingstjänst
- 4) BiR Avvecklingstjänst internbokför insättningar till respektive deltagares avvecklingskonto i BiR Avvecklingstjänst.

BiR Avvecklingstjänst bygger på internationella standarder såsom SWIFTNet FIN (finansiellt flöde) och ISO 20022 (realtidbetalningar).

BiR Avvecklingstjänst opererar 24/7/365 och har ett tillgänglighetsmål för deltagarna på 99,40%. Utfall sedan 2014 nedan:

År	Mål	Utfall
2021	99,40%	99,89%
2020	99,40%	99,87%
2019	99,40%	99,99%
2018	99,40%	99,83%
2017	99,40%	99,96%
2016	99,40%	99,95%
2015	99,40%	99,91%
2014	99,40%	99,95%

Bankgirot använder olika sätt att utvärdera effektiviteten i BiR Avvecklingstjänst. Bankgirot gör en daglig uppföljning av tillgängligheten BiR Avvecklingstjänst. Alla störningar i BiR Avvecklingstjänst följs upp och åtgärdas.

Då en deltagare inte haft avvecklingsutrymme vid avtalad avvecklingstidpunkt (i det finansiella flödet) eller om inte tillräckligt saldo funnits på avvecklingskontot i BiR Avvecklingstjänst vid försök att göra realtidbetalning följer Bankgirot upp detta genom att skriftligen ställa två frågor till deltagaren: "Vad hände?" och "Vad görs för att detta inte ska hända igen?"

I Clearingforum rapporterar Bankgirot periodens eventuella störningar i BiR Avvecklingstjänst. Har Bankgirot haft en störning rapporteras vilka åtgärder Bankgirot vidtagit för att störningen inte ska inträffa igen.

I Clearingforum rapporteras också om eventuella störningar förorsakade av deltagare, liksom utfall av Bankgirots uppföljning av sådan störning. Bankgirots rapportering i Clearingforum gällande deltagarens störning sker utan att Bankgirot informerar om vilken deltagare som orsakat störningen.

Bankgirot följer även upp hur mycket likviditet som avsätts i BiR Avvecklingstjänst, antal genomförda realtidbetalningar och det totala värdet på genomförda realtidbetalningar varje dag.

För att bedöma effektiviteten i BiR Avvecklingstjänst ställer Bankgirot den avsatta likviditeten mot antalet betalningar och det totala värdet av dessa betalningar. Dessa betalningar har kunnat genomföras också när RIX är stängt, t.ex. under en helg. Under en helg i mars 2022, avsatte deltagarna totalt 555 miljoner kronor i BiR Avvecklingstjänst (på Bankgirots klientmedelskonto i RIX). Under samma period genomfördes realtidsbetalningar till ett värde av 6,48 miljarder kronor. Det innebär att den på Bankgirots klientmedelskonto avsatta likviditeten användes mer än ca 11,69 gånger för att göra realtidsbetalningar trots att RIX är stängt.

Principle 22: Communication procedures and standards

An FMI should use, or at a minimum accommodate, relevant internationally accepted communication procedures and standards in order to facilitate efficient payment, clearing, settlement, and recording.

Bankgirots Clearing- och avvecklingstjänst

Bankgirot stödjer ett flertal olika kommunikationssätt gentemot avvecklingsinstitut, deltagare och deltagares kunder.

För kommunikation med avvecklingsinstitut och finansiella institut inom processen för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst använder Bankgirot uteslutande SWIFTNet och SWIFT MT-meddelanden vilket kan anses vara den gällande internationella standarden. Bankgirot följer de format som anvisas i RIX och TARGET2.

För kommunikation med deltagare och deltagares kunder, inom betalprocessen för Bankgirosystemet och övriga betalningssystem som nyttjar Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst, har Bankgirot ett flertal olika kommunikationslösningar som alla är att betrakta som standard.

Den fysiska kommunikationen kan ske på ett flertal olika sätt, från fast linje till internetbaserad, beroende på deltagarens preferenser.

Bankgirot har väl definierade och fungerande meddelandekataloger/ formatbeskrivningar över de gränssnitt som används för kommunikation med deltagare och deltagares kunder. Det här gäller både för meddelandeformat som används inom Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst och för meddelandeformat som används inom Bankgirosystemet och övriga betalningssystem.

För kommunikation med avvecklingsinstitut och finansiella institut inom processen för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst använder Bankgirot två olika varianter. *SWIFTNet FIN* med *FIN copy* används för avveckling i valutan SEK eftersom Bankgirot är en deltagare i RIX. *SWIFTNet Fin Inform* med *FIN copy* används för avveckling i valutan EUR eftersom Bankgirot inte är ansluten till TARGET2, utan använder deltagares anslutning till TARGET2.

Inom processen för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst sker identifiering av finansiella institut (t.ex. bank) med hjälp av den nationella standarden för BBAN med de clearingnummer och bankkontonummer som finns i betalningarna. Med hjälp av clearingnummer byggs bilaterala clearingpositioner upp. När Bankgirot initierar avveckling i RIX (SEK) och TARGET2 (EUR) används deltagarnas *BIC*. Indirekta deltagare identifieras enligt samma metod. I redovisningen till deltagarna på avstämningsfilerna efter avvecklingen, används också *BIC* för att identifiera deltagare.

Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst har inget eget gränssnitt gentemot deltagarna förutom Clearinginformationssystemet. Gränssnitten finns istället i de olika betalningstjänster som finns inom ramen för Bankgirosystemet och övriga betalningssystem som nyttjar Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst.

Inom Bankgirosystemet och övriga betalningssystem som nyttjar Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst använder Bankgirot huvudsakligen ett domestikt meddelandeformat för kommunikation med finansiella institut. Användningen av dessa meddelandeformat är sedan länge gemensamt överenskommet och inarbetat mellan deltagarna och Bankgirot. Det finns specificerat i Bankernas Standardlayout (som Bankgirot administrerar), samt produktspecifika tekniska manualer.

För vissa flöden till Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst används ISO 20022. Det är i avvecklingsunderlagen från Bankomat AB (ATM) och från Exela för Plusgiro-betalningar.

Bankgirot förmedlar endast betalningar på den svenska marknaden. Därför har Bankgirot varken operationella system, eller processer och rutiner för kommunikation gällande gränsöverskridande betalningar.

Behov av konvertering eller översättning av internationella standardformat från andra aktörer har inte uttryckts eller identifierats.

BiR Avvecklingstjänst

BiR Avvecklingstjänst använder sig av SWIFTNet med FIN Copy i det finansiella flödet mellan Riksbanken och Bankgirot för insättningar och uttag på Bankgirots

klientmedelskonto i RIX. Detta sker helt enligt Riksbankens krav i RIX Villkor och är en förutsättning för deltagande i RIX. Information om processen för insättningar och uttag är beskrivet i BiR Meddelandekatalog.

För realtidsbetalningar används formatet ISO 20022. Detaljerade beskrivningar finns i BiR Meddelandekatalog. Denna innehåller även flödesbeskrivningar av BiR Avvecklingstjänsts hantering av realtidsbetalningarna.

BiR Avvecklingstjänst hanterar inte cross-borderbetalningar. BiR Avvecklingstjänst omfattar endast domestika realtidbetalningar i valutan SEK.

Principle 23: Disclosure of rules, key procedures, and market data

An FMI should have clear and comprehensive rules and procedures and should provide sufficient information to enable participants to have an accurate understanding of the risks, fees, and other material costs they incur by participating in the FMI. All relevant rules and key procedures should be publicly disclosed.

Regelverket för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst och BiR Avvecklingstjänst (avvecklingstjänsterna) utgörs av de dokument som tillsammans utgör Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst respektive BiR Avvecklingstjänst. Samtliga deltagare i avvecklingstjänsterna måste ingå detta avtal för respektive tjänst med Bankgirot för att bli deltagare. Avtalen är bilateralt likalydande.

Inför ändringar i regelverket för någon av avvecklingstjänsterna skickas ändringsförslagen på remiss till deltagarna för att därefter slutligen fastställas av Bankgirot. Regelverksändringar tas även upp på Clearingforum. Genom detta förfarande säkerställer Bankgirot att regelverket är tydligt och fullständigt. Deltagarna får kännedom om föreslagna förändringar av regelverket under remissrundan och får därefter information om beslutade ändringar genom att med Bankgirot ingå en ny version av Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst respektive Avtal om BiR Avvecklingstjänst.

De deltagarkrav som måste uppfyllas för att beredas tillträde till avvecklingstjänsterna finns publicerade på Bankgirots hemsida tillsammans med deltagarkrav som måste uppfyllas för att beredas tillträde till Bankgirots övriga betalsystem.

Design och funktion för Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst och BiR Avvecklingstjänst beskrivs i bilagor till respektive avtal, varigenom de gjorts kända

för deltagarna. Utöver deltagarna har Bankgirot hittills bedömt att de enda som bör få information om systemens regler och funktionssätt är tillsyns- och övervakningsmyndigheterna. Grunden för Bankgirots ställningstagande är att Bankgirot utifrån riskhänseende inte vill offentliggöra Bankgirots säkerhetsarrangemang.

De rättigheter, skyldigheter och risker som ett deltagande i avvecklingstjänsterna innebär för deltagarna finns beskrivna i Avtal om Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst respektive Avtal om BiR Avvecklingstjänst.

Inför anslutning till Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst eller BiR Avvecklingstjänst får tillträdande institut respektive regelverksavtal för genomläsning. Bankgirot gör också en genomgång med deltagaren avseende de rutiner och det ansvar som följer med deltagandet. Då ställer Bankgirot kontrollfrågor för att säkerställa att tillträdande deltagare förstått. I Clearingforum görs genomgångar av reglerna vid fallissemang hos deltagare i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst, i vilket läge fallissemang kan inträffa och vad som händer då.

Bankgirot genomför möten med Clearingforum fyra gånger per år där deltagarna har möjlighet att ställa frågor till Bankgirot om innebörden av avtalen. Dessutom får de deltagare som agerar avvecklingsombud för andra deltagare information avseende innebörden av princip 4 och princip 19.

Daglig drift av båda avvecklingstjänsterna övervakas av Bankgirots avdelning Operativ Clearing samt Operation Center. Eventuella avvikelser noteras i kvalitetsrapporter och följs upp av Bankgirot.

Den enda avgift deltagarna i Bankgirots Clearing- och Avvecklingstjänst respektive BiR Avvecklingstjänst betalar är deltagaravgiften. Den är lika för alla deltagare och avser att täcka de kostnader Bankgirot har för t.ex. administration av regelverk samt uppföljning och övervakning avseende deltagarnas uppfyllelse av deltagarkraven oavsett antal transaktioner eller volymer. Deltagaravgiften går således att jämföra med deltagaravgift hos andra aktörer.

Bankgirot gör minst vartannat år uppdatering enligt CPMI/IOSCO Disclosure framework and Assessment methodology for financial market infrastructures.

På Bankgirots hemsida publiceras månatligen betalningsstatistik avseende Bankgirots båda generella betalningssystem Bankgirosystemet och BiR. Där publiceras också Bankgirots årsredovisning för de tre senaste verksamhetsåren. I årsredovisningen finns information om antal förmedlade transaktioner och förmedlat belopp genom Bankgirosystemet, Bankgirots omsättning, resultat och

finansiella ställning. Utöver detta publiceras ingen kvantitativ information för allmänhetens kännedom.